

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

تاریخچه صنعت برق در ایران

در سال ۱۲۸۳ هجری شمسی با نصب یک ژنراتور KW ۴۰۰ توسط حاج امین

الضرب در خیابان چراغ برق تهران استفاده از انرژی الکتریکی به صورت

یک سیستم در ایران آغاز شد. تا سال ۱۳۳۸ تنها نیرو گاه دیگر به ظرفیتهای

۱mw, ۲mw, ۸mw, ۶mw امورد بهره برداری قرار گرفتند. در سال

۱۳۳۸ نیروگاه طرشت با ۴ واحد توربین بخار و تولید جمیع ۵۰mw به عنوان

اساسی ترین منبع تولید قدرت در ایران به شمار می رفت.

با تشکیل وزارت آب و برق در سال ۱۳۴۳ که مجدداً به وزارت نیرو تغییر نام

داد وظایف شرکتهای برق پراکنده به این وزارتتخانه محول می شود در پایان

سال ۱۳۶۰ نصب شده در کل کشور به بیش از ۱۸۰۰mw رسید که نشان

دهنده حدود ۳۰۵W برای هر نفر بود در این سال نیروگاه های آبی تقریباً

۲۷/۵ درصد تولید نیروگاه های کشور را تشکیل می دادند.

أنواع شبکه های توزیع انرژی الکتریکی

۱- شبکه باز و شعاعی

۲- شبکه ها از دو سو تغذیه

۳- شبکه های چند سو تغذیه

شبکه باز

این شبکه از یک سمت تغذیه می شود در چنین شبکه ای یک یا چند هادی

از منبع به تابلوی اصلی تقسیم کشیده می شود. در شبکه باز ممکن است هر

صرف کننده ای مستقیماً از تابلوی اصلی تقسیم تغذیه نماید در چنین حالتی

ضریب اطمینان کار شبکه خوب است زیرا در صورت وقوع اتصالی در یکی

از انشعابها فقط یک مصرف کننده بدون جریان می ماند. این شبکه که جهت

تغذیه مصرف کننده های بزرگی نصب می شود در کارخانه جات و تاسیسات

صنعتی مورد استفاده قرار می گیرد.

دروضیت دیگری چندین مصرف کننده از یک خط منشعب از تابلوی

اصلی تقسیم تغذیه می شود. بدھی است که در این حالت به محض پدید

آمدن اتصالی و یا نقص در خط انشعب کلیه مصرف کننده های که از این

خط تغذیه می شوند بدون جریان خواهد شد. موارد استفاده: مصارف خانگی

یکی دیگر از موارد کاربرد شبکه های باز توزیع انرژی الکتریکی نواحی

مختلف شهرها و روستاهای باشد. در چنین حالتی اگر خط توزیع فشار

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

ضعیف هوایی باشد بایستی در سرهر تیری که انشعاب از آن گرفته می

شود فیوزها را نصب نمود که این موارد اصلا در این شهر رعایت نشده

است. اگر خط توزیع فشار ضعیف زمینی باشد لازم است در ابتدای هر

انشعابی که از زمین بیرون می آید و در دسترنس قرار می گیرد فیوزها در

محفظه بسته ای قرار دارد.

شبکه های از دو سو تغذیه:

در محلهایی که قطع اتفاقی جریان برق مجاز نمی باشد جهت بالا بردن

ضریب اطمینان کار شبکه های الکتریکی بهتر است که شبکه ها از دو پست

مختلف تغذیه شوند. که باز کارافتادن یکی از پستها، پست دیگری جایگزین

شود.

شبکه چند سو تغذیه یا حلقوی:

عملکرد شبکه های حلقوی مانند عملکرد شبکه های از دو سو تغذیه شونده

می باشد با این تفاوت که در یک شبکه حلقوی ابتدا و انتهای خط هادی به

یک نقطه تغذیه کننده متصل می باشد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

شبکه وهادی های آن:

بعد از مس،آلومینیوم به عنوان هادی الکتریکی استفاده می شود اگر چه

ضریب هدایت آن کمتر است از مس ولی وزن آن هم کمتر است.برای آنکه

هادی آلومینیومی از نظر هدایت الکتریکی معادل هادی مس گردد باید مقطع

آن را $\frac{1}{6}$ برابر مس گرفت که باز هم با این وضع وزن آن فقط نصف وزن

مس می شود سیم آلومینیومی در شبکه های هوایی بیشتر بکار میرود .چون

سبک و انعطاف پذیر بالایی دارد.استحکام مکانیکی آلومینیوم کمتر از مس

است.برای جبران این نقصان آنرا به صورت آلیاژ به کار می برند که سه

نمونه آلیاژ آن عبارتند از:۱-آلدرای۲-راه دیگر افزایش استحکامی آن استفاده

از فولاد در داخل سیم است.به صورت یک روش در طول هادی برای بالا

بردن انعطاف پذیری آن را به صورت چند رشته ای می سازند.جهت

چرخش هر لایه در هادیها بر خلاف لایه های مجاور می باشد تا از باز شدن

رشته ها جلوگیری کند .تعداد رشته هادر یک هادی چند رشته از فرمول زیر

به دست می آید:

$$A = 3K^2 - 3K + 1$$

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

تاثیر رطوبت بر هادی آلو منیومی بیشتر از مس می باشد لذا باید دقت کرد که

محل اتصال آلومینیوم با مس به درستی انجام گیرد. چون محل اتصال در اثر

رطوبت مانند یک پیل برقی یا مدار بسته ای بوجود می آورد که باعث

خورده شدن هادی آلومینیوم می شود.

نحوه انتقال و توزیع انرژی الکتریکی

۱-بوسیله سیمهای هوایی

۲-بوسیله کابلهای زمینی

انتخاب یکی از دو وسیله فوق به عوامل متعدد بستگی دارد که پس از جمع

بندی آن عوامل یکی از دو وسیله فوق جهت انتقال و توزیع انتخاب می شود.

عواملی که جهت انتخاب یکی از دو طریق سیم کشی هوایی یا زمینی موثرند

را نام ببرید؟

۱- طول مسیر: اگر مسیر فاصله اش تا پست تغذیه پر پیچ و خم باشد و فاصله

کم باشد سیم کشی زمینی انجام می گیرد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

۲- نوع مسیر: بعضی جاها اجبارا از شبکه زمینی استفاده می شود مانند حریم

باندفرودگاه و بعضی جاها اجبارا از شبکه هوایی مانند حریم عرض شبکه راه آهن.

۳- محدودیت عرضی مسیر: بعلت کم بودن عرض مسیر در بعضی جاها و عدم تامین حریم خطوط هوایی کابل کشی زمینی جایگزین می شود مخصوصا در مورد خطوط ۴۰۰ ولتی و ۲۰ کیلو ولتی در داخل شهرها و مجتمع های صنعتی.

۴- ولتاژ خط انتقال: هرچه ولتاژ خطوط انتقال قوی تر باشد سیم کشی هوایی به کابل کشی زمینی ارجاعیت می یابد.

۳- تراکم جمعیت:
اگر در محل توزیع ومصرف تراکم جمعیت زیاد باشد و باردر کیلو متر مربع از KW ۱۰۰۰ به بالا باشد. کابل کشی زمینی به سیم کشی هوایی برتری دارد.

۴- عامل اقتصادی:
طرحی مقبول است که هم به لحاظ فنی از شرایط نسبتا خوبی برخوردار باشد و هم به لحاظ اقتصادی به بودجه و تامین اعتبار کمتری نیاز مند باشد در این مورد سیم کشی هوایی کابل زمینی برتری دارد. مخصوصا هر اندازه ولتاژ

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

خط انرژی قوی تر باشد این افزایش قیمت چشمگیرتر است. حدودا شبکه

های فشارهای ضعیف ۴۰۰ ولتی دوبرابر و در ۶۳ کیلو ولتی هفت و ۲۳۰ کیلو

ولتی یازده برابر می شود.

۵- زیبایی محیط:

که سیم کشی زمینی برای اجرای این امرانتخاب می شود علاوه بر عوامل فوق

عوامل متعدد دیگری نیز وجود دارد که کابلهای زمینی را به سیمهای هوایی

وسیمهای هوایی را به کابل های زمینی تبدیل می کند مانند:

عوامل جوی، عوامل اطمینان مصرف، عوامل عیب یابی سریع به هنگام اتصال

و پارگی خطوط کابل کشی زمین به علت دفن بودن از خطرات طوفان ویخ

زدگی ورعد و برق در امان است از این روجریان برق کمتر قطع می شوداما

صدمه دیدن آن باعث بوجود آمدن مشکل زیادی می شود.

از لحاظ اصلاح ضریب قدرت فاصله بین سیمهای:

مجموعه تاثیرات الکتریکی و مکانیکی سبب تعیین فاصله سیمهای خواهد شد. از

نقطه نظر الکتریکی هر چه فاصله بین سیمهای زیادتر با شدافت ولتاژ در شبکه

نیز زیادتر خواهد شد. از طرف دیگر فاصله بین سیمهای رانمی توان از حد

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

معینی کمتر انتخاب نمود. چون باعث به هم خوردن سیمها شود واتصال کوتاه

و قطعی برق بوجود آید. از نقطه نظر مکانیکی این فاصله باید طوری باشد که

در اثر وزش باد و یخ‌بندان روی سیم، مقدارش از حد مجاز کمتر نگردد. منیجه

اینکه فاصله بین سیمها تابعی است از ولتاژ شبکه و فاصله بین دو پایه. حداقل

این فاصله را می‌توان از رابطه تجربی زیر برای شبکه های افقی بدست آورد.

$$D=50+1.78u+(0.041)^2$$

برای شبکه های هوایی که به صورت قائم باشند کافی است بدست آمده را در $\frac{2}{3}$ یا $\frac{3}{4}$ ضریب شود.

اسپان: فاصله بین پایهای است

که هر چه این فاصله زیادتر باشد. تعداد پایه و متعلقات آن کمتر شده در نتیجه

هزینه شبکه کاهش خواهد یافت. اما این فواصل نباید آنقدر زیاد شود که

شکم (فلش) سیم از حد مجازش تجاوز نماید. اسپان متداول در ایران مطابق

استاندارد وزارت نیرو برای شبکه فشار ضعیف بین $30\text{ تا}100$ متر و برای شبکه

فشار متوسط بین $70\text{ تا}150$ متر می‌باشد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

شکم(فلش)سیم:در یک شبکه هوایی فاصله بین رأس تیر تا پایین ترین نقطه

سیم را شکم یا فلش می نامند.در طرح واجرای شبکه های هوایی محاسبه

و حفظ حدود تعیین شده شکم سیم حائز اهمیت است.از یک طرف اگر شکم

سیم از حد مجازش کمتر باشد،بخصوص در فصل سرما ویخندان که از طول

سیم کاسته می شود نیروی باد ویخندان روی سیم باعث می شود که کشش

مکانیکی سیم زیادتر شده و سبب پارگی آن شودواز طرفی اگر شکم سیم از

حد مجازش بیشتر باشد.خصوصا در فصل گرمابه طول سیم زیادتر می شود

احتمال نزدیک شدن سیمهای وجود آمدن اتصالی و در نتیجه قطع جریان برق

$F=wl^2/8t$ در هنگام وزش باد وجود خواهد داشت.

فاصله آزاد سیمهای:

فاصله پایین ترین نقطه سیم هوایی تا سطح زمین را فاصله آزاد می نامند.

این پارامتر با h مشخص شده است.با داشتن طول پایه و شکم سیم و عمق

زمینی که پایه در آن محکم شده است می توان این فاصله را محاسبه نمود.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

حریم مجاز شبکه هوایی:

دو حریم برای شبکه ها وجود دارد:

۱-حریم مجاز درجه یک که فاصله افقی یک شبکه از شبکه مجاورش که

تاولتاز 20kv حداقل ۵ متر است.

۲-حریم مجاز درجه دو: فاصله افقی یک شبکه از ساختمان ها یادیوار پیاده

رو یاد رختان اطراف می باشد که حداقل باید $1/3$ برای شبکه فشار ضعیف و حد

اقل ۳ متر برای شبکه فشار متوسط 20kn باشد.

متعلقات سیمهای هوایی:

۱-پایه ها:

۲-مقرها:

۳-کنسولها:

پایه ها: هنگام انتخاب یک نوع پایه باید به دو نکته توجه شود.

الف: طول پایه: بادر نظر گرفتن فاصله آزادسیم از زمین طول پایه ها باید

طوری انتخاب شوند که این فاصله از مقدار استاندارد شده کمتر نشود.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱-۶۶۴۱۲۶۰ تماس حاصل نمایید

ب-کشش پایه ها: قدرت کششی پایه ها بستگی به محل و وضعیت استقرار

آنها دارد در یک شبکه هوایی پایه میانی باید قادر به تحمل وزن خود، وزن

سیمهها، وزن کنسولها، وزن مقرها و وزن سایر لوازمی باشند که روی آنها نصب

می شود. اما پایه های ابتدایی، انتهایی، وزاویه ای علاوه بر سنگینی بالا بایستی

نیروی کششی سیمهها را نیز تحمل کنند. با بیانی دیگر نیروهای وارد بر هر پایه

دونوع هستند:

۱- نیروی عمودی

در هر پایه برآیند نیروهای عمودی وافقی با نیروی عکس العمل زمین صفر

می شود. در مورد پایه های میانی برآیند نیروهای افقی (نیروی کشش

سیمهها) صفر است ولی در مورد پایه های ابتدایی و انتهایی وزادیه ای برآیند

نیروهای افقی صفر نمی شود در نتیجه این دستور پایه ها باید قادر به تحمل

نیروهای افقی باشند. در مواردی که پایه نتواند قدرت کششی سیمهها را تحکل

کند از دو پایه به صورت دو قلوب با ترکیبی از دو پایه بصورت H استفاده می

شود. عمق چاله ای که باید در آن محکم شود بستگی دارد بطول پایه، وزن

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

پایه، قدرت کششی و باید در شرایط خاک که از روی فرمول تجربی زیر می

$$H=1/10 l + 60$$

انواع پایه ها:

۱- چوبی: این نوع پایه ها برای شبکه فشار ضعیف و فشار متوسط تا اسپان

۱۰۰ متر مناسب است. سهولت در حمل و نقل و کاربرد در ناحیه

کوهستانی و ناهمواراز محسن آن است و پوسیدگی از معایب آن است

که نوعی روغن برای جلوگیری از پوسیدگی استفاده می کنند و از نوع

درخت کاج می باشد. که حد اکثر نیرو کشش قابل تحمل ۳۰۰ kg می

باشد که بیشتر از این نباید به آن فشار آورد.

پایه بتونی:

این پایه به خاطر آرماتورهایی که در داخلشان هست بر خلاف پایه های

چوبی می توانند دارای استحکام زیادی باشد: پایه های بتونی برای تحمل

کششی مختلفی ساخته می شود. امروز پایه های بتونی برای کششی

۱۲۰۰، ۱۰۰۰، ۸۰۰، ۶۰۰، ۴۰۰، ۲۰۰) کیلوگرم و برای ارتفاع های

(۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۶) متر می توان در بازارهای ایران تهیه نمود. بنابراین وقتی که

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

گفته می شود پایه (۱۲-۱۰۰۰) یعنی پایه ای که ارتفاعش ۱۲ متر است و می

تواند نیروی کششی تا حد ۱۰۰۰ کیلو گرم ناشی از سیمها را تحمل کند. پایه

های بتونی برای نقاط مرطوب مناسبتر از پایه های چوبی می باشد.

پایه های فولادی:

پایه های فولادی نسبت به پایه چوبی این مزیت را دارد که اولا در معرض

حمله حشراتی مثل موریانه و نیز تحت تأثیر عوامل جوی مثل رطوبت قرار

نمی گیرد ثانیا استحکام زیادی می تواند داشته باشد. پایه های فولادی نسبت

به پایه های بتونی این مزیت را دارد که ارتفاعش را به هر میزانی که مورد

نیاز باشد، می توان سفارش داد.

مقره ها: ۱- مقره سوزنی ۲- آویزه ای ۳- چرخی

مقره ها: برای جدا کردن سیم حامل جریان از پایه و کنسول استفاده می شود.

تنها عیبی که مقره ها دارند این است که چون آنها را از چینی و شیشه می

سازند. در اثر بی احتیاطی و ضربه ویا عوامل جوی می شکند و یا ترک بر می

دارند.

۱- مقره سوزنی:

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

عموما در پایه های میانی شبکه های هوایی به کار میروند. که مقره ها دو نوع

ولتاژ شکست یا ولتاژ جرقه دارند که در حالت سطح خشک که بالا می باشد

و دیگری سطح مرطوب که پایین تر از سطح خشک می باشد. ولتاژ جرقه یا

ولتاژ شکست: ولتاژی است که در آن قوس الکتریکی بین بالا و پایین

مقرباً وجود می آید و خاصیت عایقی خود را از دست می دهد. اصلی کردن

سیمها یعنی بتن سیمی که از دو روی مقره جاسازی شده روی همان مقره

توسط یک سیم دیگر که این مقره ها عموماً سوزنی می باشند.

۲- مقره آویزه یا بشقابی :

این مقره ها را طوری می سازند که می توان دامنهای آن را کم یا زیاد

نمود. به عبارت دیگر می توان دویا چند مقره را پشت سرهم متصل نمود

و مجموع آنها را به زیر کنسول اتصال داد. هر چه ولتاژ شبکه قویتر باشد تعداد

دامنهای زیادتر خواهد شد و بالعکس. در خطوط توزیع معمولاً مقره آویزه ای را

برای پایه های انتهایی و ابتدایی و پایه های زوایا به کار می روند که سیم

توسط کلپ به مقره متصل می شوند.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ تماش حاصل نمایید

۳-مقره چرخی:

که کاربرد بیشتری از سایر مقره ها بخاطر عمودی بودن آن دارد.

کنسولها:

برای نگهداری سیمهای هوایی روی پایه ها همچنین جهت دور نگه داشتن

سیمهای هر فاز از فاز های دیگر وبالاخره جهت رعایت فواصل استاندارد

مقره ها از کنسول استفاده می شود. کنسولها بر حسب موارد استفاده شان

چوبی یا آهنی (نبشی) ساخته می شود. کنسولها که توسط پیچ و مهره به پایین

متصل می شوند که از لحاظ فرم نصب روی پایه ها به دسته های افقی، جانبی

و جناقی تقسیم می شوند.

(نکاتی در مورد نصب پایه ها و ترانس)

فاصله بین پایه ها در فشار ضعیف می باشد. فاصله بین پایه هادر فشار

میباشد. فاصله بین دو پایه برای اینکه ترانس بین آنها نصب متوسط

کنند 180cm باشد. برای اینکه از پایه های 9-600 استفاده شود منظور این است

که یعنی بار تا حدود 600kg را می تواند تحمل کند و بیشتر از آن خطرناک می

باشد در این تایک متر می باشد و منظور از 9m این است که طول آن 9m می

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ پایه این این است که می تواندباری

باشد. منظور از استفاده از ۱۲-۶۰۰ پایه این است که می تواندباری

تاحدود 600kg را می تواندتحمل کند و بیشتر از آن خطرناک باشد و منظور

از ۱۲ این است که رأس آن ۱.۵ متری می باشد و منظور طول ۱۲m می باشد. برای

نصب ترانس اغلب یکی از پایه ها ۹-۶۰۰ دیگراز پایه ها ۱۲-۶۰۰ می باشد که

در طرف ترانس قرار می گیرد پایه ۱۲-۶۰۰ اکثرا برای جاهایی که بار زیاد روی

آن نباشد و همچنین برای عبوری استفاده می کند جاهایی که زاویه دارد باشد از

پایه از ۹-۶۰۰ استفاده می کنیم که تحمل بار ۱۵۰cm می باشد در صورتی که

بین 25-20cm باشد به هم اتصال پیدا کرده و باعث جرقه و سوختگی می شود.

تعویض پایه فیوز سوخته:

برای تعویض پایه فیوز شده اول فیوز جعبه را کشیده و بعد از آن فیوزهای

اصلی جعبه را که کتورنام دارند می کشند و در آن هیچگونه برقی وجود ندارند

و بعد می توان پایه فیوز سوخته شده را عوض کرد. ترانس ۶۰۰ به بالادر

پستهای زمینی استفاده می شود. منظور از اینکه در اکثر موقع نول برقرار می

شود این است که فاز آن روی شبکه قطع می کند و برگشتی فاز روی نول می

رود و نول برقرار می شود.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

قسمتهای مختلف ترانس:

۱-بوئینگ فشار متوسط سه عدد

۲-بوئینگ فشار ضعیف چهار عدد که یک نول و سه فاز می باشد.

۳-مقره فشار متوسط

۴-مقره فشار ضعیف

۵-واشر: واشر بردو نوع استک ۱-تخم مرغی ۲-تحت

۶-برق گیر سه عددروی مقره های فشار متوسط

۷-بدنه ترانس که به زمین وصل می شود

۸-سیم پیچ اولیه و ثانویه

چند نکته ای درمورد آزمایش اتصالات ایمنی ترانس

چنانچه می دانیم ترانسهای شبکه توزیع سه فاز بوده و یک نول هک از نقطه

صفر ستاره ثانویه برای کشتრکهای تک فاز گرفته می شود. که این فازها هر

کدام در جعبه پایین ترانس به یک شین وصل می شود و خروجی های شین

بستگی به مقدار مصرف و قدرت ترانس از آن منشعب می شود که نول هم

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

یک شین مخصوص به خود دارد که باید زمین شود. همچنین اعضای دیگری

که اتصال زمین می شوند بدن جعبه و بدن ترانس می باشند.

برای آزمایش اینها باید توسط ارت سنج که دو خروجی در راستای هم با

زاویه ۱۸۰ درجه در فاصله ۵-۶ متری ارت سنج توسط میخها به زمین وصل

می شوند و خروجی دیگر به قسمتهای مورد آزمایش وصل می شود مقادیر به

دست آمده نباید از ۱ اهم بیشتر شود در غیر این صورت سیستم ارت ما ناقص

بوده و باید تعمیر و بازنگری شود. فوائد این بازنگری و آزمایش در رفع

خطرات ناشی از برق گرفتگی می باشد.

کنتاکتور:

کنتاکتورها یکی از مهمترین قسمتهای یک تابلو با فرمان از راه دور می باشند

که باید راجع به آنها بیشتر توضیح داده شود. ابتدا اصول کار کنتاکتورها

توضیحاتی می دهیم.

۱- اصول کار: کنتاکتور با داشتن قطعات زیر به صورتی که گفته شد عمل

می کند.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

الف) هسته مغناطیسی ب) لنگر (هسته متحرک) ج) پیچک (بوبین) د)

فنر برگردان ذ) کنتاکتهاي بسته هـ) کنتاکتهاي باز

در کنتاکتور، به هنگام وصل کنتاکتهاي باز بسته می شوند.

بوبین در منبع اتصال به منبع ولتاژ، هسته مغناطیسی را آهن ربا کرده و لنگر

یا هسته متحرک را به سمت خود جذب می کند. در اثر جابجایی هسته

متحرک کنتاکتهاي باز و کنتاکتهاي باز بسته می شوند. در اين صورت

گفته می شود که هسته تحریک شده است. تا زمانیکه پیچک به منبع وصل

است هسته متحرک (لنگر) به هسته ثابت چسبیده است مگر آنکه از منبع

جدا شود. در اين صورت فنر برگردان که در موقع تحریک به صورت

فسرده بود باعث برگرداندن هسته متحرک به حالت اول خود می شود و

اصطلاحاً کنتاکتها آزاد می شوند.

در نقشه ها کنتاکتور را با حرف G مشخص می کنند.

۲- مشخصات کار: کنتاکتورها نیز مانند هر وسیله الکتریکی مشخصاتی

دارد که شرایط کابرد آنها را معین می کنند. این شرایط عبارتند از:

۲- درجه حرارت کار

۱- ولتاژ نامی

۴- ظرفیت ترمینال ۳- توان یا جریان نامی

۶- جریان حرارتی ۵- عمر مکانیکی

۸- جریان حرارتی ۷- انرژی مصرفی بوبین

۱۰- تعداد کنتاکتها ۹- زمان عملکرد

۱- جریان نامی :

چنانچه گفته شد کنتاکتور نوعی کلید است . بنابراین بدیهی است نسبت به

جریانی که هدف قطع و وصل آن است ، حجم و شکل کنتاکتورها فرق

خواهد کرد . مثلاً یک کنتاکتور در شرایط استاندارد AC3 (بار موتور روتور

قفسی) اگر بتواند ۶۳ آمپر را قطع و وصل کند . معمولاً می تواند در

شرایط استاندارد AC1 (با روشنایی اهمی) بار ۸۰ آمپر را قطع و وصل کند .

به کنتاکتها یی که جریان اصلی را قطع و وصل می کنند کنتاکتها قدرت گفته

می شود . که همیشه سه عددند . البته در کنتاکتها ورودی را با شماره های

۵ و ۳ او ۲ و ۴ و ۶ مشخص می کنند .

اهم کنتاکتور، کنتاکتها دیگری را هم قطع و وصل می کند که این کنتاکتها

، کنتاکتها فرمانند که دارای ظرفیت جریانی کم بوده و در حدود ۶ تا ۱۰

**جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید**

آمپری می باشند . البته کنتاکتها دیگری هم هستند که با رقم های دو تایی

مشخص می شوند که این نوع کنتاکتها ، کنتاکتها کمکی هستند .

۲-عمر مکانیکی :

هر کنتاکتور یک عمر مکانیکی دارد که بعد سپری شدن آن فرسوده می شود .

این عمر بر چسب تعداد قطع و وصلها بیان می شود . عموماً عمر کنتاکتور

بین ۲ تا ۴ میلیون بار کار تغییر می کند که البته به ولتاژ و جریان کار نیز

بستگی دارد . یکی از عوامل مهم دیگر جنس آلیاژ بکار رفته است .

۳-ولتاژ نامی :

هر کنتاکتور ممکن است از نظر ولتاژ و فرکانس در شبکه های مختلفی کار

کند . برای مثال شبکه برق ایران ۳۸۰v و شبکه برقبرخی کشورها ۲۲۰v است

. درجه عایق بودن کنتاکتورها باید طوری باشد که اجزاء یاد شد بتوانند در

این ولتاژها کار کند .

۴-انرژی مصرفی بوبین :

بوبین کنتاکتور را می توان برای کار با ولتاژهای مختلف سیم پیچی کرد . این

ولتاژها می توانند از ۲۴ ولت مستقیم تا ۶۰۰ ولت مستقیم (ف : متناوب)

تغذیه کرد . در صورتیکه ولتاژ مستقیم به بوبین متصل شود کنتاکتورها

مشخصات بهتری نشان می دهند .

برای اخذ نتایج بهتر گاهی به هر کنتاکتور ، یک یکسو کننده پل نیز اضافه می

شود . برای کم کردن توان مصرفی ناشی از بوبین (که به صورت گرم شدن

آن است) از یک مقاومت می توان استفاده کرد . می دانیم نیروی

الکترومغناطیسی با مجدور فاصله هسته متحرک تا هسته ثابت نسبت عکس

دارد . چون این نیرو تابع ولتاژ دو سرپیچک است بلا فاصله از وصل کرد

نمی توان مقاومت را با بوبین سری کرد .

در این نوع اتصال که به آن اتصال اقتصادی نیز گفته می شود . به علت

کاهش I مقدار ERI2 کم خواهد شد .

۵- زمان عمل :

منظور از زمان عمل زمانی است که طول می کشد تا کنتاکتها باز یا بسته

شوند . در کنتاکتورها و لوله ها این زمان را طوری تنظیم می کنند که عمل

قطع و وصل در زمان معینی بوقوع بپیوندد . این زمان در حدود میلی ثانیه (تا

۲۰ میلی) می باشد .

**جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید**

۶- درجه حرارت کار :

این درجه در حدود ۲۰ تا ۶۰ درجه سانتیگراد است .

۷- ظرفیت ترمینال :

منظور از ظرفیت ترمینال ، ظرفیت کنتاکتها برای بستن تعدادی سیم با سطح مقطعهای معین می باشد این ظرفیت با افزایش ظرفیت کنتاکتورها بالا می رود .

۸- جریان حرارتی :

حداکثر جریانی است که در اثر آن ، کنتاکتور صدمه می بینند .

۹- تعداد کنتاکتها :

در قسمت ۱ توضیح داده شده است .

STOP & START

استوپ و استارت :

استوپ و استارتها نوعی شاسی های کنتاکتی هستند که هدز زیر آنها فنری تعبیه شده و توسط اهرمی که با دست فشارد داده می شود ، کنتاکت عمل می کند . وقتی فشار انگشت حذف می شود ، فنر مربوط کنتاکت را به حالت اولیه در می آورد اگر در وضعیت عادی ، یعنی بودن اعمال فشار کنتاکت باز

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

باشد آن شستی را START (روشن) می گویند و اگر در وضعیت عادی

کنتاکت بسته باشد این شستی را شستی خاموش یا STOP می گویند . شستی

خاموش که گاهی با علامت O مشخص می شود و همیشه دکمه قرمز دارد و

شستی روشن که گاهی با علامت I نیز مشخص می شود حتماً رنگ سیاه

دارد . البته ممکن است همراه کنتاکت بسته شستی خاموش یک کنتاکت باز

نیز وجود داشته باشد و همچنین همراه کنتاکت باز شستی روشن ، یک

کنتاکت بسته هم وجود داشته باشد .

شستی های خاموش روشن را در نقشه ها با حروف b نمایش اده و با

علامت زیر نمایش می دهند .

چراغ های سیگنال :

چراغ علامت یا سیگنال مورد استفاده در مدارهای فرمان یک چراغ کم

قدرت (۱/۲ تا ۵ ولت) است که با ولتاژهای مختلف از ۲۴ تا ۲۲۰ ولت کار

می کند . این چراغها معمولاً در سه رنگ استاندارد قرمز ، سبز و نارنجی

ساخته می شوند . به عنوان مثال در کارخانه ای که تعداد زیادی موتور در آن

واحد مشغول بکار بورده و فواصل آنها تا تابلوهای کنترل نسبتاً زیاد است از

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

چراغ قرمزی که توسط کنتاکت بازی از کنتاکتور اصلی موتور روشن

می شود استفاده می کنند با استفاده از کنتاکت بسته هماهنگ کنتاکتور

می توان چراغ سبزی را که نمایشگر حالت خاموشی موتور است روشن کرد.

در نقشه ها برای نمایش چراغ سیگنال از حرف h استفاده می شود .

رله :

در تابلوها از نوع رله بیشتر استفاده می شود .

۱- رله الکترونیکی ۲- رله الکترومکانیکی

الف) رله الکترونیکی :

بعد از بسته شدن کلید K ، خازن شارژ می شود در این موقع پتانسیل بین

ترانزیستور کاهش یافته و جریان کلکتور امکان عبور می یابد این عمل

موجب کاهش پتانسیل بیس ترانزیستور دوم می شود و جریانی رله CR آن

قدرت کاهش می یابد تا این رله از تحریکی افتاده و کنتاکتهای مربوط باز

شوند زمان تاخیر به اجزاء مدار بستگی داشته و آن را می توان از چند اهم

ثانیه تا حدود ۲ تا ۲/۵ ثانیه تنظیم نمود .

ب) رله الکترو مکانیکی :

این رله بر اساس ساعتی کار می کند که محرک چرخ دنده های آن یک موتور کوچک آسنکرون ، سنکرون و یا حتی موتور جریان مستقیم می باشد. اصول کار این رله ها به این صورت است که دور موتور توسط یک سیستم چرخ دنده کاهش می یابد بطوریکه در نهایت آخرین چرخ دنده کن tact را باز یا بسته می کند.

زمان شروع رله زمان از لحظه راه اندازی موتور محسوب می شود. توسط این رله می توان زمانهایی از حدود ثانیه تا حدود ساعت، روز و هفته را تنظیم کرد.

رله اضافی بار(بیمتالی)

رله اضافی بار جهت کنترل جریان موتورهای الکتریکی بکار می رود و یک نوع رله حفاظتی است.

رله های حفاظتی که کمیتی را کنترل می کنند می توانند عامل وصل آن کمیت (مثلاً کن tactور) را قطع کنند . این رله از دو فلز مختلف که ظریب انساط طولی مختلفی دارند تشکیل شده است . به اطراف این دو فلز به هم چسبیده یک رشته سیم حامل جریان الکتریک پیچیده شده است . در موقع

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

عبور جریان ، حرارت ایجاد شده از سیم ، موجب خم شدن بیمتال شده و

رله عمل می کند . اصول کار این رله طبق گرم شدن بیمتال یک کنتاکت قطع

و کنتاکت دیگر وصل می شود .

این رله ها معمولاً قابلیت ۳۰ بار عمل در هر ساعت را دارند و چون بر

اساس خاصیت گرمایی جریان کار می کند می توان در مدارهای AC,DC

بکار می رود .

این رله ها پس از عمل کردن بلا فاصله بحالت اول در نمی آیند (بخار

گرمایی بی مثال) لذا باید کمی صبر کرد ثانیاً با دکمه مخصوص Reset که

معمولًاً قرمز می باشد کنتاکت آنها را به حالت اول در آورد . این رله ها

دارای ولتاژ و جریان نامی معلومی هستند و معمولاً تا فرکانسهای ۴۰۰ هرتز

کار می کنند. مصرف برق این رله ها در حداکثر جریان عبوری از آن ها بین

۱/۵ تا ۴ ولت (از ۱ تا ۶۳ آمپر) می باشد .

هر بیمتال برای خود یک منحنی کار دارا می باشد که بر اساس آن می توان

مشخصات فرعی را بدست آورد . مثلاً مدت زمان قطع یک رله ۱۲ آمپری

در جریان ۱/۵ برابر آن (یعنی ۱۸ آمپر) برابر ۱/۵ تا ۳ دقیقه در حالت سرد و

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

۳۰ ثانیه در حالت گرم می باشد پس با داشتن این منحنی ها می توان رله را

طوری تنظیم کرد که در اثر افزایش کم جریان ، دستگاه مربوطه به آن بدون دلیل و سریع قطع نشود . شرایط کار این رله ها -۲۰ تا +۶۰ درجه سانتی گراد است . نوع رله و طریقه انتخاب آنها از روی جداول می باشد .

SIMENS

Solid State Overload Relay 3UB1

رله اضافه بار 3UB1 یک دستگاه محافظت کننده می باشد که برای محافظت تجهیزات الکتریکی مانند موتورهای سه فاز و ترانسفورماتورها در برابر جریان زیاد بکار می رود.

اطلاعات فنی :

Specifications Din Vde 0660/IEC 947-4-1 ,VL 508

,CSAC22.2

FINGER SAFETY TO VDE 0106 PART 100

HUMIDITY RATING F TO DIN 40 040

MAIN CIRCUIT

FREQUENCY : (فرکانس) 50/60HZ

PREMISSIBLE AMBIENT TEMPRATURES : -25 TO +55 C

STORAGE TEMPRATURES : -40TO+85 C

OPERATING LIMITS :

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ تماس حاصل نمایید

TRIPPING CARENT (جريان تریپ زدن) : 110 TO 115 % OF SET

CURRENT

TRIPPING TIME : < 20 MIN

TRIPPING TIME AT 150% OF CURRENT AT NORMAL OPERATING TEMPERATURE . < 2 MIN (CIASS 10)

TRIPPING CLASS (CIASS): 5,10,15,20,25,30 (SELECTABLE)

CONTROL CIRCUIT

CONTACTS : 1NO AND 1 NC OR 2 NC , ELECTRICALLY ISOLATED

CONTROL VOLTAGE

OPERATING RANGE : 0.85 TO 1.1 *VS

POWER INPUT : 3.2 VA , DC 24 V : 2W,85 MA

(IN NON – TRIPPED STUTE ,YELLOW LED OFF)

	جريان اصلی		جريان کترل		کترل ولتاژ
	واحد	ترانسفورماتور	AC-15	DC-13	
IEC 974-5-1	750 V	1000V	6A/24V 6A/120V 3A/230V 1.5A/400V	2A/12V,24V 0.55A/48V,60V 0.25A/125V 0.14A/250V	AC 110 TO 127V,50/60HZ AC 208 TO 240 ,50/60 HZ
UL/CSA	600V	600V	300V	B300 R300	AC 380 TO 415 ,50/60HZ DC 24 V

کلیدهای فشار قوی

کلیدهای فشار قوی تنها یک وسیله ارتباط برقرار کردن بین مولدها و

ترانسفورماتورها ومصرف کننده و سیستم های انتقال انرژی یا جدا کردن آنها

بیشتر بلکه حفاظت دستگاهها و وسایل و سیستمهای الکتریکی رادر مقابل

جريان زیاد ، بار زیاد و جريان اتصال زمین بر عهده دارند .

به طور کلی کلیدهای فشار قوی در حالتهای مختلف دارای شرایط و

مشخصات به شرح زیر می باشند :

۱- در حالت باز (قطع مدار)

باید کلید قادر باشد اختلاف سطح الکتریکی موجود بین دو کتاکت باز را به

طور مطمئن تحمل کند .

۲- در حالت بسته (وصل مدار)

در حالت وصل کلید باید در مقابل جريانهایی که امکان عبور آن در مدار

می باشند حتی جريانهای اتصال کوتاه مقاوم و پایدار باشد و اين جريانها و

اثرات ناشی از آن نباید کوچکترین اختلالی در وضع کلید و هدایت صحیح

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

جريان به وجود آورند بنابراین این کلید فشار قوی بایستی در مقابل اثرات

دینامیکی و حرارتی جریانها مقاوم باشد .

البته برای اینکه ساختمان کلید ساده ترواز نظر اقتصادی مقرون به صرفه باشد

اغلب استقامت الکتریکی دینامیکی و حرارتی کلید را توسط دستگاههای
حفظی تا حدودی محدود می کند .

۳) تمام قسمتهای کلید که در شرایطی هم پتانسیل فشار الکتریکی هستند باید
در موقع قطع و یا در حالت وصل به طور کاملاً مطمئن نسبت به زمین
ونسبت به قطبها و تیغه های دیگر ایزوله و عایق باشند و متحمل فشار
الکتریکی وارد شده گردند .

۴) کلیدهای فشار قوی باید بتواند مدار الکتریکی را زیر ولتاژ نامی بینند (البته
در کلیدهای مختلف دارای شروطی است) .

۵) کلید فشار قوی باید بتواند مدار الکتریکی رادر ضمن عبور جریان باز کند
(البته در کلیدهای مختلف دارای شرط و شروطی است .)

کلیدهای فشار قوی را می توان بر حسب وظایفی که به عهده دارند به انواع

مختلف زیر تقسیم نمود :

الف) سکسیونر یا قطع کننده

ب) کلیدهای قابل قطع زیر بار جهت جریانهای بسیار کم

ج) کلیدهای قدرت

الف - سکسیونر یا قطع کننده

قطع کننده وسیله ای برای ارتباط دستگاه و سیستمهای برقی و اصولاً در

جایی بکار بردہ می شود کہ بدون ولتاژ کردن آن قسمت مورد نظر باشد .

قطع و وصل سکسیونر باید بدون ایجاد جرقه انجام گیرد و در حالت وصل

بودن کلید و ارتباط برقرار کردن بین دستگاهها نباید هیچ نوع جریانی با هر

شدتی به کلید آسیب برساند و یا باعث گرم شدن به ارتعاش در آمدن و یا

باز شدن تیغه کلید شود و یا اثرات دینامیکی آن وضعیت کلید را به خطر

بیاندازد . در ضمن این کلید در موقع قطع دارای قدرت عایقی بسیار قوی در

دو سر تیغه باز کلید باشد زیرا سکسیونر در حقیقت حفاظت افرادی که در

شبکه بدون ولتاژ شده کار می کنند نیز به عهد دارد .

أنواع مختلف سکسیونر از نظر ساختمان

۱- سکسیونر تیغه ای

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

-۲- سکسیونر کشویی

-۳- سکسیونر دورانی

-۴- سکسیونر قیچی ای

-۵- سکسیونر ذرات

سکسیونر تیغه ای :

این سکسیونر ها برای ولتاژ های تا 30kv به صورت یک پل و سه پل ساخته می شوند و دارای تیغه یا تیغه ای هستند .

در ضمن عبور قطع کلید عبور برسط افق (در سطح محور پایه ها) حرکت می کنند و در بالای ایزولاتور (پایه) قرار می گیرند .

تیغه ها در جریان کم به صورت و در جریانهای زیاد به صورت پروفیل و از مس ساخته می شوند و در هر حال تیغه به خاطر جلوگیری از ارتعاشات کلید

و در موقع عبور جریان اتصال کوتاه به طور دوتایی و موازی نصب می شوند.

قطع و وصل کلید ممکن است دستی توسط اهرم و یا موتوری از راه دور و یا کمپرسی با هوای فشرده انجام شود سکسیونر تیغه ای برای فشار قوی به

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

صورت یک پل ساخته می شود و فرمان قطع و وصل آنها معمولاً کمپرسی با هوای فشرده انجام می گیرد .

سکسیونر کشویی

این نوع سکسیونر برای کیوسک یا قفسه هایی که دارای عمق کم هستند بسیار مناسب است . در این سکسیونر تیغه متحرک در موقع قطع در امتداد خود (در امتداد سطح افقی) حرکت می کند و به دین جهت فضای اضافی برای تیغه در حالت قطع از بین می رود .

سکسیونر دورانی

سکسیونر دورانی که برای ولتاژهای زیاد به خصوص 110kv,60kv ساخته می شود و بجای یک تیغه بلند و یک کنتاکت ثابت دارای دو تیغه متحرک و دورانی می باشد که با برخورد آنها هم ارتباط الکتریک برقرار می شود و در این نوع کلید حرکت تیغه ها به موازات سطح افق و یا عمود بر سطح محور پایه ها انجام می گیرد و دارای این ضریب است که به کوچک بودن طول بازوی تیغه فاصله هوایی لازم بین دو تیغه بوجود آید و چون تیغه ها با گردش پایه ها باز و بسته می شوند عوامل خارجی مثل فشار زیاد و برف و

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

غیره نمی تواند باعث وصل بی موقع آن گرد و با به علت یخ زدی کنتاکتهای

در زمستان احتیاج به نیروی اضافه برای باز کردن آنها نیست .

سکسیونر دورانی به صورت یک فاز ساخته می شود و بیشتر به نوع شین

بندی شبکه ، سه تایی آن به صورت متوالی در کنار هم و یا به صورت سری

در شبکه سه فاز نصب می گردد . تمام قطبها توسط اهرم و میله به طور

میکانیکی به هم متصل و مرتبط می شود و دارای فرمان واحدی می باشند که

معمولًاً کمپرسی و در حالت اضطراری دستی است .

به طوری که در موقع قطع و یا وصل سکسیونر پایه ها حول محور خود در

جهت خلاف یکدیگر به اندازه ۹۰ درجه می چرخد و باعث قطع و وصل

کنتاکت ها می شوند .

سکسیونر قیچی ای :

این سکسیونر برای فشارهای خیلی زیاد بسیار مناسب است زیرا سمت

اینکه کنتاکت ثابت آن را شین با سیم هوایی تشکیل می دهد احتیاج به دو

پایه عایقی مجرا از یکدیگر که در فشارهای خیلی زیاد بسیار مناسب باعث

بزرگی ابعاد و سنگینی وزن آن می شود ، نداردو فقط شامل یک پایه عایقی

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

است که جنگ یا تیغه قیچی مانند کنتاکت دهنده روی آن نصب می شود و

با حرکت قیچی مانندی با شین ، با سیم هوایی ارتباط پیدا می کنند .

مورد استعمال سکسیونر قیچی ای که به آن سکسیونر یک ستونی نیز گفته

می شود در شبکه است که دارای دو شین به ازای هر فاز در سطوح و ارتفاع

مختلف نسبت به زمین و بالای هم باشد و سکسیونر ارتباط عمودی بین این

دو شین را فراهم می سازد .

ب) کلیدهای قابل قطع زیر بار

به علت اینکه در بستر شبکه ها و پست های کوچک ، کلید قدرت و

سکسیونر در وسائل اضافی مربوط به آنها منابع زیادی از مخارج و هزینه

های کل تاسیسات را شامل می گردد و به علت اینکه در اغلب موارد نصب

کلیدهای قدرت قطع و وصل سریع آن حتماً لازم و ضروری نیست و کلید

قابل قطع زیر بار مورد استفاده قرار می گیرد . این کلید در ضمن اینکه وظیفه

یک سکسیونر را انجام می دهد باید قادر باشد مانند یک دزنکتور قدرتهای

کوچک الکتریکی را نیز قطع کند . لذا در سکسیونر قابل قطع زیر بار باید

وسیله ای برای قطع فوری جرقه باشد .

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

این نوع کلید ها دارای قدرت وصل زیاد جریانهایی حدود 25-75KA را به

نحوی وصل می کند و لی قدرت کم و از 150-400A یعنی در حدود

جریان نامی آن تجاوز نمی کند لذا نتیجه می شود که این کلید برای اتصال

کوتاه ساخته شده و مناسب هم نیستند به همین دلیل در صورتی می توان آن

را در شبکه فشار قوی به کار برد که آن را مجهز به قطع کننده جریان اتصال

کوتاه از قدرت قطع کلید را توسط فیوز محدود و مهار کرد .

از آنچه گفته شد می توان نتیجه گرفت که سکسیونر قابل قطع زیر بار فقط

برای جریان نامی شبکه مناسب است و جریان اتصال کوتاه را فیوز قطع کند

البته باید متذکر شد پس از قطع جریان اتصال کوتاه توسط سوختن فیوز

باعث قطع کلید به طور خودکار و سر فاز می گردد .

ج) کلید قدرت یا دیزنکتور

کلیدی که برای عبور جریان مدار در شرایط نرمال و قطع آن در حالت نرمال

و یا شرایط اتصالی به کار می رود . کلید قطع کننده مدار یا دیزنکتور یا

Circuit Breaker نامیده می شود .

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

دیژنکتور دارای مکانیزمی است که به طور میکانیکی (با استفاده از فنر های

شارژ شده) مغناطیس های الکتریکی، هیدرولیکی با هوای فشرده کنتاکتها را

باز و بسته می کند . روغن عایق ، هوا ، هوای فشرده و خلاء به عنوان محیط

قطع کننده قوس و همچنین به عنوان دی الکتریکی که کنتاکتها را بعد از قطع

قوس عایق می نماید به کار می رود . اگر لازم است که مدار به طور اتوماتیک

در موقع اضافه بار یا اتصال کوتاه قطع شود از دیژنکتوری که دارای مکانیزم

تربیپ می باشد استفاده می گردد بنابراین دیژنکتورها در جاها یکه مدار مانند

اتصال کوتاه و اضافه بار مورد نظر می باشد نیز به کار می رود (نیروگاه ها و

پستهای فشار قوی) دیژنکتورهای قشار قوی معمولاً به وسیله یک کلید یا

وسیله کترل از راه دور و یا به وسیله رله هایی که از پیش تنظیم شده با

استفاده از مدار جریان مستقیم عمل می نماید .

دستورالعمل در ارتباط با قطع و وصل بریکرها :

۱- بعد از هر فرمان وصل به بریکر بایستی در سوئیچ یا رد بازدید تا

مطمئن شوید کلید نشان دهنده های پل های بریکر در وضعیت وصل

قرار دارد و چنانچه یکی از پلها در وضعیت قطع قرار داشت ، سریعاً

بریکر را از اطلاق فرمان و در صورت لزوم در محل سوئیچ یارد قطع

و موضوع را به مرکز کنترل گزارش دهید.

-۲ بعد از هر فرمان قطع به بریکر نیز بهتر است از محل (سوئیچ یارد)

بازدید و وضعیت قطع کامل را مشاهده نماییم.

-۳ هر گاه روغن عایقی (در بریکرهای روغنی) و یا گاز (بریکرهای

(SF6) از قسمت محفظه خارش کننده (Arcinychamer) به علت

نشت یا هر علت دیگر تخلیه گردد ضمن اطلاع سریع به مرکز

کنترل، سرپست بهره برداری پست (مسئول پست) و یا واحد

تعمیرات بایستی از طریق سایر بریکرها، بریکر عیوب ایزوله و وقتی

کاملاً بی برق گردید سپس نسبت به قطع آن اقدام گردد.

-۴ برای جلوگیری از ایجاد اختلال در عمل کرد بریکرها می بایستی

مسیرهای آن در فصل سرما روشن و به طور مرتب مورد بازدید قرار

معمولًاً هر کوبیل دارای دو نوع هیتر می باشد که یکی از آنها به طور

دائم روشن و هیتر دیگر با ترموموستات به طور معمول بین ۱۷ تا ۲۰ درجه

تنظیم می گردد قطع و وصل می گردد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ تماس حاصل نمایید

۱. سیم پیچی ها:

در طراحی، ساخت و تهیه سیم پیچها، ملاحظات ویژه ای برای همه

عوامل سرویس نظیر: قدرت عایقی و مکانیکی عایق، مشخصات سیم

پیچی، توزیع یکنواخت میدان الکتریکی، حداقل تلفات عایق، امکان

عبور جریان آزاد روغن برای ایجاد درجه حرارت یکنواخت و غیره باشد.

۱. هادیهای سیم پیچی: باید عاری از هرگونه پوسته، برآمدگی و یا شکاف

بوده و گوشه های آن گرد باشد. همه هادیهای استفاده شده برای سیم

پیچی باید از مس الکترولیتی ساخته شده باشند.

همه حلقه های سیم پیچی باید کامل (بدون نیم حلقه) باشند. حلقه های

انتهایی سیم پیچی ها باید دارای یکنواخت کننده ولتاژ یا حفاظت اضافی

در مقابل آشفتگی های غیر نرمال خط و اضافه ولتاژها باشند. نقطه نوترال

سیم پیچی های ستاره باید بطور جداگانه و از طریق یک بوشینیگ مناسب

به بیرون از ترانسفورماتور منتقل گردیده و باید به قسمتهای داخل

ترانسفورماتور اتصالی داشته باشند.

**جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱**

۲. عایق سیم پیچی: عایق بندی سیم پیچی باید از نوع یکنواخت و یا غیر

یکنواخت و یا به صورت ترکیبی از این دو انتخاب شود. به طوری که عایق

مناسبی را با کمترین پیچش و انحراف با تحمل مکانیکی و دی الکتریکی

کافی برای شرایط سرویس مورد نظر به شکل مقاوم و بدون زوال در شرایط

روغن گرم را تأمین نماید.

۵. مونتاژ هسته و سیم پیچی:

هر هسته و سیم پیچی مونتاژ شده باید تحت شرایط خلاً با فشار کمتر از

۰/۵ میلی متر جیوه خشک شودو بلافاصله پس از مرحله خشک شدن

تحت عمل اشباع روغن قرار گیرد تا اطمینان کافی از کاهش نفوذ رطوبت

و هوا در ساختار عایقی آن حاصل گردد. هر هسته و سیم پیچی مونتاژ شده

را بلافاصله پس از خشک کردن باید از روغن اشباع نموده و سپس در

روغن عاری از رطوبت غوطه ور ساخت.

۶. قابلیت تحمل اتصال کوتاه:

۱. ابعاد ترانفورماتور باید بر اساس جریان اتصال کوتاه و کلیه خطاهای

قابل تصور در سیستم طراحی گردد. سیستم زمین کردن و همچنین امکان

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۶۴۱۲۶۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

بهره برداری از دو یا چند ترانسفورماتور به طور موازی نیز می باید مورد

توجه قرار گیرد.

ترانسفورماتورها باید مجهز به سیم پیچی سوم پایدار کننده و محدود

کننده جریان باشند به نحوی که قادر باشند تأثیرات مکانیکی و حرارتی

اتصال کوتاههای ناشی از خطاهای مختلف سیستم را که ممکن است در

بهره برداری پیش بیاید با احتساب شرایط زمین سیستم و بعلاوه موجهای

انتقالی که می تو اند از طریق کوبلاژ خازنی با سیم پیچهای ولتاژ بالا و

پایین منعکس گردد تحمل کند.

۲. سیم پیچی جداگانه و اضافی به صورت سری با سیم پیچ سوم

ترانسفورماتور ربای تأمین مقاومت ظاهری لازم و یا به جهت محدود نمودن

اتصال کوتاه پذیرفته نخواهد شد مگر آنکه اسناد و مدارک قابل قبولی ارائه

گردد که نشان دهد ملاحظات کافی در طراحی، ساخت و عملکرد این سیم

پیچی ها در نظر گرفته شده است معذالک ترانسفورماتورهای بدون سیم

پیچی جداگانه در شرایط یکسان ترجیح داده میشوند.

۷. تانک:

۱. تانک ترانسفورماتور باید از فولاد کم کربن شده گرم ساخته شود ، تانک و

درپوش آن باید به نحو خوبی آب بندی شده و غیر قابل نفوذ گردند.

درپوش تانک باید به گونه ای باشد که آب روی آن را کد نمایند.

۲. تانک ترانسفورماتور باید مجهز به دریچه های روی سطح درپوش تانک

به ابعاد مناسب (حدود ۰/۵ متر قطر) برای سهولت دسترسی به مکانیزم

تنظیم ولتاژ، قسمت انتهایی بوشینگ ها ترانسفورماتورهای

جريان، ترمinalهای سیم پیچها و بخشهای بالایی اجزاء ترانسفورماتور که

در بالاترین و پایین ترین سطوح داخل آن قرار میگیرند باشد.

۳. تانک ترانسفورماتور ، رادیاتور ها ، لوله های ارتباطی روغن و باید ضمن

اینکه قادر به تحمل خلاء کامل هستند ، تحمل اضافه فشار داخلی معادل

با اختلاف ارتفاع پایین ترین سطح و بالاترین سطح روغن ترانس بعلاوه

سطح روغن تانک را داشته باشند .

۴. هر ترانس باید مجهز به بازو های فولادی نگهدارنده برای نسب بر سیم

پیچی های ولتاژ کم باشد .

۵. ساختمان تانک اصلی ، تانک های ، تانک حاوی تنظیم کننده ولتاژ و

سیستم ذخیره روغن باید با در نظر گرفتن تغیرات درجه حرارت‌های مورد

نظر برای سردترین و گرمترین شرایط سرویس طراحی گردد .

۸. تغییر دهنده ولتاژ تحت بار :

۱. تغییر دهنده ولتاژ بی بازی : ترانسفورماتور ها باید مجهز به تغییر دهنده

دستی ولتاژ برای تغییر اتصالات به پله های مختلف در سیم پیچی سوم

باشند . تغییر پله باید فقط موقعی انجام بگیرد که ترانسفورماتور بی برق

باشد . کنترل تغییر دهنده ولتاژ باید شامل دسته عمل همراه با نشان دهنده

عقربه ای و نیز وسایلی برای قفل نمودن دسته تغییر دهنده ولتاژ در هر

یک از پله های مورد نظر باشد .

۲. نیازهای عملیاتی : تغییر دهنده ولتاژ تحت بار باید برای جریان نامی

معادل $1/2$ را برابر با بالاترین جریان یم پیچی که تنظیم ولتاژ روی آن

سیم پیچی انجام می گردد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۱۲۶۰۵۱۱-۶۶۴۱۲۶۰ تماش حاصل نمایید

وسایلی برای جلوگیری از عمل تغییر ولتاژ وقتی که جریان عبوری آنچنان

بزرگ است که احتمال صدمه رساندن به سایر اجزاء وجود دارد می باید در

نظر گرفته شود .

دستگاه تغییر دهنده ولتاژ تحت بار باید قادر به تحمل حداکثر جریانهای

خطا بدون هرگونه آسیبی باشد .

۳. تنظیم کننده اتوماتیک ولتاژ : تجهیزات کنترل اتوماتیک باید روی تابلوی

تغییر دهنده ولتاژ در اطاق کنترل نصب گردیده یا داخل تابلویی قرار گیرند

که می باید حاوی کلیه رله های تنظیم کننده ولتاژ و رله های تاخیری زمانی

، رله های برگشت قدرت ، ترانس های فرعی جریان به همراه کلیدهای

انتخاب برای نشان دادن ولتاژ باشند .

۴. کنترل و بازرسی از دور : در تابلوی تغییر دهنده ولتاژ باید پیش بینی های

لازم برای کنترل و بازرسی از دور با امکان نشان دادن وضعیت مطابق با

نیازهای مرکز کنترل خریدار همچنین امکان تنظیم از راه دور سیستم تغییر

دهنده اتوماتیک ولتاژ بعمل آید .

۹. تجهیزات خنک کننده :

۱. خنک شدن با کمک دمنده های هوا : برای ترانسفورماتورهایی با خنک

شندن طبیعی در مرحله نخست و خنک شدن با کمک دمنده های هوا در

مرحله دوم و سوم تمامی ملزومات مربوط به خنک شدن با کمک دمنده

های هوا مربوط به مرحله دوم برای مرحله سوم نیز علاوه بر کار دمنده های

مرحله سوم به کار خود ادامه می دهند .

۲. خنک شدن با کمک رانش رغن: پمپ های گردش روغن باید توسط

موتورهایی که به آنها متصل است به گردش درآیند و نشان دهنده جهت

چرخش پمپ روی آن می باشد. تغذیه کمکی موتور دمنده ها و یا پمپ ها

هر یک باید به دو گروه جداگانه تقسیم گردد و برای انتخاب حالت عملیات

دستی اتوماتیک کلیدهای از نوع فشاری گردان باید مورد استفاده قرار

گیرند. این کلیدها باید از نوع دوپل باشند. که یک پل برای کنترل کلید

حافظتی موتور هر مرحله و دیگری برای مدار هشدار مورد استفاده

قرار گیرند.

۱۷. روغن ترانسفورماتور:

۱. روغن ترانسفورماتور باید از نوع روغن عایق استفاده نشده و بدست آمده

از پالایش و تصفیه نفت باشد. روغن باید بدون هر گونه ماده ضد

اکسید کنندگی و مطابق با استاندارد آی - ئی - سی باشد.

۲. مشخصات روغن: که شامل چسبندگی جنبشی - درجه حرارت اشتعال -

درجه حرارت خمیری شدن - شکل ظاهر - چگالی کشش سطحی -

درجه خشندی بودن - خورندگی گوگردی - ولتاژ شکست عایقی - مقدار

لجن روغن.

۳. ظرف محموله روغن: روغن ترانسفورماتور باید در شبکه های پر هر یک

به ظرفیت ۲۰۰ لیتر تحویل داده شود و شبکه ها باید نو و از مناسبترین

جنس و بطور کلی از نوعی باشند که عموماً در بخش نفت مورد استفاده

قرار می گیرند.

۴. سیم ها یا کابل ها: ارتباط ما بین ترمینالهای هر یک از تجهیزات به جعبه

ترمینال باید ترجیحاً توسط کابلها یا سیم های مناسبی با عبور از داخل

پوشش های محافظی که روی درپوش و بدنه ترانس محلم گردید.

۵. مردود نمودن: خریدار حقوق خود را برای رد ترانس و درخواست ترانس

جدید در صورت بروز هر یک از موارد مغایرت زیر در رابطه با مقادیر

اندازه گیری شده و در زمان انجام آزمایشات یا کارتansفورماتور محفوظ

می دارد:

الف) تلفات اندازه گیری شده نسبت به مقادیر تضمینی بیش از ترانس هایی

باشد که در استاندارد آی - ئی - سی ماده ۱۴ مشخص گردیده است.

ب) درصد امپرانس اندازه گیری شده نسبت به مقادیر تضمینی بیش از ۱۰

درصد اختلاف داشته باشد.

ج) افزایش درجه حرارت روغن یا سیم پیچی نسبت به مقادیر تضمینی از ۵

درجه سانتی گراد تجاوز نکند.

د) ترانسفورماتور در آزمایش تحمل موج ضربه رد شود.

ه) ترانسفورماتور در آزمایش تحمل ولتاژ با فرکانس برق رد شود.

۱۸. وسایل راه اندازی:

وسایل اضافی زیر جهت راه اندازی ترانس به عنوان حداقل نیاز ها باید برای

هر ترانس در نظر گرفته شود:

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

۱. یک سری کامل واشرها همراه با مواد لازم جهت تثیت واشرها
  ۲. یک رادیاتور، یک موتور پمپ روغن، یک موتور دهنده هوا
  ۳. لوازم ویژه
  ۴. یک عدد دستگاه سنجش دقیق فشار خلا
  ۵. مقدار کافی نوارهای عایقی
  ۶. یک قوطی رنگ سطح نهایی
  ۷. ۱۰٪ کل مقدار روغن
  ۸. مواد وسایل ضروری دیگر طبق پیشنهاد سازنده با توجه به نوع ترانسفورماتور
- دیزنکتورهای ۶۳ کیلو ولت HPG-E9-12E با سیستم کنترل فنری:
- دیزنکتورهای ۶۳ کیلو ولت نوع HPG-E9-12E که شرح داده می شود از نوع کم روغن با پلهای جدا از هم و برای استفاده در فضای آزاد ساخته شده است.

عمل قطع دیزنکتور با جدا شدن کنتاکهای سه پل با هم انجام می گیرد وقوس ایجاد شده بین دو کنتاکت در حالت قطع در داخل محفظه جرقه گیر

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

و در روغن خاموش می شود. و قسمت مکانیک این دیژنکتورها به زمین متصل شده است.

عمل وصل دیژنکتور از حرکت میله کنتاکت در طول محور هر پل نتیجه می شود. و عمل قطع از حرکت همین میله بطرف پایین نتیجه می شود قوی که در حالت قطع بین دو کنتاکت بوجود می آید باعث تجزیه روغن شده و گازهای حاصله از تجزیه روغن سبب خاموش شدن قوس می گردد.
انرژی لازم برای حرکت میله متحرک بوسیله قسمت مکانیک که انرژی را در فنرها ذخیره می کند انتقال می شود.

پلهای این دیژنکتور ممکن است هر سه بروی یک پایه یا هر یک به تنها یک بروی یک پایه فلزی یا بتونی نصب گردد همچنین بعضی از آنها بر روی پایه های فلزی چرخ دار که روی ریلهای آهنی حرکت می کنند نصب می شود.

پلهای توسط تسمه های آهنی به یکدیگر وصل شده اند تا فرمانی که به فاز وسط داده می شود. به دوفاز دیگر منتقل شده و هر سه فاز با هم قطع یا وصل شوند.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ مخال نمایید

انواع قطعات بکار رفته شده در دیژنکتور:

۱- درپوش ۲- دهانه خروج گاز ۳- روغن نما ۴- پایه جرقه گیر ۵- مقره

بالایی ۶- سیلندر ۷- جرقه گیر ۸- محفظه انبساط گاز ۹- فنر انگشتی کنتاکت

۱۰- قسمت مکانیک ۱۱- شیر تخلیه روغن ۱۲- بلبرینگ ۱۳- در پوش

ياتاقان وغیره ...

محفظه احتراق(جرقه گیر)

این محفظه که بوسیله پایه بطور آویزان در داخل مقره بالایی قرار گرفته

است. بوسیله دیسکهایی به چند قسمت تقسیم شده و کنتاکت متحرک در آن

حرکت می کند . عمل اصلی این محفظه عبارت است :

الف) فشرده کردن گازهای حاصل از نتیجه

ب) خاموش کردن قوس بوسیله گازهای حاصله

ج) برای تماس نزدیک قوس با عامل دیونیزه کننده (این عمل بوسیله

جلوگیری کردن از تشکیل حباب های گازی که پرده ای رابین قوس و روغن

بوجود آورند انجام می شود.).

د) تامین قدرت عایقی کافی بین کنتاکت.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ تماس حاصل نمایید

-در مورد قسمت (ج) باید گفت که وقتی روغن یونیزه می شود و گازهای

حاصله سبب خاموش شدن قوس می گردد برای این که قوس بتواند

خاموش شود ظرف جرقه گیر طوری ساخته شده که از گاز که بصورت پرده

بین قوس و روغن هستند جلوگیری می شود و لذا گاز حاصله می تواند

براحتی قوس را خاموش کند.

بعد از اولین قطع دیژنکتور مقداری روغن تازه وارد محفظه جرقه گیری

می شود تا اگر دوباره قطعی رخ دهد بتواند قوس را خاموش کند.

نوع روغن باید مطابق نمونه های زیر یا مشابه آنها باشد.

-ESSO STANDHRD :Univolt84(trlows)

Antar :pebro tronsformer Aor 2

-Shll diala oil : یا روغن شل :

برای درجه حرارت های کمتر از 20- درجه سانتی گراد از نوع زیر استفاده

می شود.

طرز روغن ریختن در پل:

در حالیکه دیژنکتور در وضعیت ((باز)) می باشد در آن روغن بریزید تاس

سطح روغن در روغن نما به حد نرمال برسد بستگی به درجه حرارت دارد

،تا علامتهای زیرکه روی روغن نما مشخص شده روغن بریزید.

۱-برای درجه حرارتهای تا ۶۰ درجه سانتی گراد تاسطح بالایی

uppermark

۲-برای درجه حرارتهای تا ۱۵ درجه سانتیگراد تاسطح میانی middie mark

۳-برای درجه حرارتهای تا ۴ درجه سانتیگراد تاسطح پائینی lower mark

مشخصات روغن:

این دیژنکتورها باید با روغن عایق معدنی تازه که قدرت عایقی آن کمتر از

۶۰ کیلو ولت نباشد پر شوند. این ولتاژ با دستگاه آزمایش روغن که قطر گلوله

هایی که روی آن ۱۲/۵ میلی متر و به فاصله ۵ میلیمتر از یکدیگر قرار گرفته

باشد اندازه گیری می شود. البته دستگاهی که در حال حاضر در این شرکت

از آن استفاده می کنیم 30 می باشد و اگر گلوله هایی که روی آن به

فاصله ۲/۵ میلیمتر از یکدیگر قرار گرفتند و جرقه از ولتاژ ۲۵ کیلوولت به بالا

قرار گیرد روغن سالم می باشد.

روش مختلف خاموش کردن جرقه:

الف) قطع جرقه در کلیدهای فشار قوی

خاموش کردن هر چه سریعتر جرقه یکی از مسائل مهم کلیدهای فشار

ضعیف است زیرا با کوچک کردن مدت قوسی ، اولاً کاری که در کلید انجام

می شود کوچک می گردد. ثانیاً با قطع سریع قوس دستگاههایی که این کلید

برای حفاظت آن بخصوص در موقع اتصال کوتاه و جریان زیاد بکار برده

شده کمتر آسیب می بینند. که شامل روشهای مختلفی برای خاموش کردن

سریع جرقه پدید آمده است .

۱- ازدیاد طول قوس

۲- تشدید خنک کردن

۳- قطع کردن قوس

۴- خاموشی در نقطه صفر

۵- خارن موازی با کتتاکتها

۶- خلاء

۷- روغن

ب) قطع جرقه در کلیدهای فشار قوی

در ضمن جدا شدن تیغه متحرک کلید از کنتاکت ثابت ، دائماً نقاط تماس

بین تیغه و کنتاکت کم می شود و بالاخره لحظه ای قبل از جدا شدن تیغه از

کنتاکت تماس سطحی تبدیل به تماس نقطه ای می گردد . در نتیجه تراکم

حریان در این نقطه به حدی زیاد می شود که در همین محل نقطه ذوبی به

وجود می آید و باعث شروع جرقه و پایه قوس الکتریکی می شود.

در طبقه بندی کلید می توان سه عامل مختلف رادر نظر گرفت که عبارتند از:

۱- مدت اثر

۲- عامل موثر

۳- تهیه عامل موثر

کلیدها از لحاظ عایقکاری :

الف) خاموش کننده جامد

۱- خاموش کننده ای که در اثر حرارت می سوزد.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۱۱۶-۶۶۴۱۲۶۰ تماش حاصل نمایید

۲- خاموش کننده ای که حرارت را جذب می کند بدون اینکه تغییر شکل

بدهد.

۳- خاموش کننده ای که در اثر حرارت تبخیر می شود.

ب) خاموش کننده مایع:

۱- روغن

۲- آب

پ) خاموش کننده گازی:

sf6- گاز ۳

۲- هیدروژن

۱- ازت

برای انتخاب کلید قدرت باید به نکات زیر توجه کرد:

۱- ولتاژ نامی کلید که معمولاً برابر ولتاژ شبکه ایست که کلید در آن نصب

می شود.

۲- جریان نامی کلید که مساوی با بزرگترین جریان کار معمولی شبکه است.

۳- قدرت نامی قطع کلید که باید با قدرت اتصال کوتاه در محل کلید مطابقت

کند.

۴- نوع فرمان وصل کلید دستی- الکتریکی و یا کمپرسی توسط هوای فشرده

۵- طریقه نصب کلید کشوئی - ثابت

۶- نوع قطع کننده اتوماتیک: قطع کننده پریمر یا قطع کننده زکوندر

یکی دیگر از مشخصات مهم کلید زمان تاخیر در قطع کلید است این زمان

بر حسب تعریف عبارت است از حد فاصل زمانی بین لحظه فرمان قطع

توسط رله مربوط و آزاد کردن ضامن قطع کلید تا خاموش شده کامل جرقه.

این زمان در کلید های مدرن امروزی به ۰/۰۵ ثانیه می رسد که تقریباً ۰/۲ ثانیه

آن برای قطع جرقه مصرف می شود. کلید های قدرت امروزی برای حدود

۲۵۰۰ قطع و وصل ساخته می شوند.

انواع کلید های قدرت:

(الف) کلید روغنی

در کلید روغنی در درجه اول از روغن بعنوان عایق استفاده می شود و بدین

جهت هرچه فشار الکتریکی شبکه بیشتر باشد حجم روغن داخل کلید نیز

زیادتر می گردد. بطوریکه وزن روغن در کلید روغنی kNzدیک به ۲۰ تن

می رسد و همین حجم زیاد روغن یکی از بزرگترین معایب این نوع کلید

بخصوص در موقع آتش سوزی است.

ب) کلید کم روغن

در موقع جدا شدن دو کنتاکت کلید زیر بار در محفظه روغنی جریانی که از

آخرین نقطه تماس فلزی کنتاکتها می گذرد باعث گداخته شدن و تبخیر

فلز(مس)می شود. وبا آن پایه واساس جرقه یا قوس الکتریکی بین دو کنتاکت

جدا شده گذاشته می شود. حرارت زیاد جرقه روغن اطراف قوس را

تبخیر و ایجاد یک حباب گازی با فشار زیادمی کند. این حباب گازی از لایه

های مختلفی تشکیل شده که از دیدگاه روغن به طرف مرکز قوس عبارتنداز:

۱- لایه بخار مرطوب روغن

۲- لایه بخار داغ و خشک

۳- لایه اطراف قوس مرکب از C1000 با حرارتی در حدود 5000 درجه کلوین

کلید اکسپانزیون:

کلید اکسپانزیون کلیدیست که در آن از آب به عنوان ماده خاموش کننده

جرقه استفاده شده است و بهمین جهت اغلب کلید آبی نیز نامیده می شود.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

یکی از بهترین خواص این کلیداین است که چون آب داخل محفظه احتراق

قابل اشتعال نیست هیچگونه انفجاری کلید را تهدید نمی کند و مانند کلید

های روغنی باعث آتش سوزی نمی شود.

هر قطب کلید دارای یک محفظه احتراق مخصوص خود است که با مقداری

آب و ماده ضد یخ پر شده است.

ت) کلید هوایی

در این نوع کلید عواملی که در خاموش کردن جرقه موثر هستند در اثر

انرژی خود جرقه از تجزیه روغن تهیه و آماده می شوند. برای خاموش کردن

جرقه و خارج کردن ایون ها (دیونیزه کردن) و خنک کردن جرقه از هوای سرد

تحت فشار استفاده می شود و در ثانی این تنها کلیدیست که قدرت خاموش

کنندگی آن مستقل از جریان است و فقط تابع هوای کمپرس شده است که

قبلاً در یک منبع ذخیره شده و با فشار ثابت و مقدار ثابت برای هرشدت

جریانی بداخل محفظه احتراق هدایت می شود.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

از معایب کلید هوائی می توان قطع جریان کوچک را در زمانی غیر از موقعی

که جریان از صفر می گذرد، نامید. زیرا همانطور که می دانیم در این حالت

امکان بوجود آمدن ولتاژهای ضربه ای خیلی زیاد است.

در ضمن چون ماده خاموش کننده از خارج هدایت می شود باید قبل آماده

باشد و بدین جهت باید کلید و متعلقات آن دائمًا تحت مراقبت و کنترل شدید

قرار گیرند.

به جاست که گفته شود کلید هوائی هر سال یکبار یا حداقل بعد از ۳۰۰۰ قطع

و وصل احتیاج به یک سرویس و روغنکاری کامل دارد و پس از ۲۵۰۰۰

قطع و وصل باید بکلی از هم جدا شده و بعضی از قسمتهای

متحرک آن تعویض و مرمت گردد. برای روغنکاری کلید از روغن کاملاً تمیز

و بی رنگ (وازلین خالص) استفاده می شود.

ث) کلید گاز سخت

در پستها و شبکه های برق کوچک که دارای تاسیسات محدود و فاقد دستگاه

کمپرسور و تهیه هوای فشرده می باشند نصب کلید های هوایی (هوای

فشرده) مقرن به صرفه نیست و بدین جهت اغلب از کلیداکسپانزیون

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۴۰۵۱۱

(آبی) و یا از کلید دیگری به اسم کلید گاز جامد استفاده می شود. لذا قدرت

قطع این کلید نیز تابع شدت جریان قطع است. محل قطع شدگی در این

کلید قابل رویت است که این خود از محسن کلید است و به آن حالت

سکسیونر قابل قطع زیر جریان اتصال کوتاه را می دهد.

SF6-کلید

در این نوع کلید از گاز SF6 بعنوان ماده خاموش کننده جرقه و عایق بین دو

کن tact و نگهدارنده ولتاژ استفاده شده است.

گاز SF6 الکترونهای آزادرا جذب می کند و ایجاد ایون منفی بدون تحرک

می کند.

در نتیجه مانع ایجاد ابر بهمنی الکترونهای که باعث شکست عایق و ایجاد جرقه

می شود و می گردد. بطوریکه استقامت الکتریکی گاز SF6 به 2×10^3 برابر

استقامت الکتریکی هوا می رسد. گاز SF6 غیرسمی می باشد و تقریباً ۵ برابر

هوا وزن دارد و در مقابل حرارت زیاد نیز پایدار وغیر قابل اشتعال است.

چ) کلید خلاً :

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۱۲۶۰ و ۰۹۳۶۶۰۵۱۱

نظر به اینکه اصولاً حاملهای باردار والکترونهای آزاد باعث هدایت جریان

در فلزات وایجاد قوس الکتریکی در عایق ها می شوند، لذا در خلاً کامل

چون هیچ عنصری وجود ندارد که حامل الکترونها باشد باید جدا شدن دو

کن tact فلزی جریان دار به احتمال قوی بدون ایجاد جرقه انجام گیرد.

با توجه به این اصل مهم کلیدهای فشار قوی که کن tact آن در خلاً از هم

جدا می شوند ساخته شده است کلید خلاً و بطور کلی از سه قسمت اصلی

زیر تشکیل شده است:

۱- کپسول خلاً از فولاد کرم نیکل با کن tactورها

۲- نگهدارنده کن tactورها و ایزولاتورها

۳- وسایل مکانیکی رسانای فرمان قطع و وصل

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۰۶۸۵۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ تتماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title:
Subject:
Author: Fathollah
Keywords:
Comments:
Creation Date: 3/28/2012 5:27:00 PM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 3/28/2012 5:27:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 62
Number of Words: 7,026 (approx.)
Number of Characters: 40,049 (approx.)